

19 بهمن، مراسمی که جاودانه شد

برای هیچ دولتی اسفبارتر از این نیست که نظامیان همبستگی و حمایت خود را به نیروهای مخالف جریان حاکمیت اعلام کنند.



برای هیچ دولتی اسفبارتر از این نیست که نظامیان همبستگی و حمایت خود را به نیروهای مخالف جریان حاکمیت اعلام کنند. سلطنت‌طلبان در روز 19 بهمن ناباورانه اخباری مبنی بر ملاقات افسران نیروی هوایی با امام خمینی را می‌شنیدند. ضربه آنچنان کاری بود که امرای ارتشی از سرناچاری، تدبیری جز تکذیب خبر و جعلی خواندن عکسی که رژه افسران نیروی هوایی مقابل امام را نشان می‌داد، ندیدند.

اما واقعیت‌ها فراتر از حدس و گمان بود و شواهد و قرائن موجود همه حاکی از وقوع این اتفاق بود. در این دیدار تاریخی رهبری انقلاب ابراز داشتند: امیدوارم با کمک شما بتوانیم در اینجا حکومت عدل اسلامی را برقرار کنیم. مذاکرات میان اطرافیان بازرگان و بختیار همچنان ادامه داشت. طی چند جلسه گفت‌وگو، نزدیکان بازرگان اظهار عقیده کردند فرماندهان نیروها بویژه رئیس ستاد به این نتیجه رسیدند که مصلحت مملکت و مصالح ارتش که جزئی از مصالح مملکت است، ایجاب می‌کند که ارتش در مبارزه قدرت میان دولت‌های بازرگان و بختیار، مشی بی‌طرفانه در پیش بگیرد. بختیار در حالی مدعی نخست‌وزیری و سرپرستی کابینه‌ای بود که وزارتخانه‌های تحت اختیار دولت از حوزه نفوذ او خارج شده بود.

بسیاری از موسسات دولتی به حالت نیمه تعطیل درآمد و کارمندان 11 وزارتخانه نیز اعلام کردند که فقط از مهندس بازرگان به عنوان نخست‌وزیر یک دولت قانونی تبعیت می‌کنند.

وابستگان رژیم شاهنشاهی هم در چنین شرایطی فرار را بر قرار ترجیح می‌دادند. علی‌امینی و جعفر شریف‌امامی نخست‌وزیران اسبق، تهران را ترک و به مقصد اروپا پرواز کردند.

اکنون رژیم شاهنشاهی تنها می‌توانست به پشتیبانی همان نیروهایی که در حوادث 28 مرداد 1332 به داد شاه رسیدند، دلگرم باشد. در گوشه و کنار کشور به موازات برگزاری تجمعات و راهپیمایی‌های مختلف، گروهی به اسم طرفداران قانون اساسی در شهرها به راه افتادند و در حمایت از رژیم سلطنتی شعار دادند و با عناصر انقلابی به زد و خورد پرداختند.

طرفداران قانون اساسی رژیم شاهنشاهی در شهر خوی فعال‌تر بودند و مراکز مختلف را که محل تجمع انقلابیون بود، آتش زدند. این عده در گوشه و کنار تهران نیز در مقابل انقلابیون عرض اندام می‌کردند، اما تجمع گسترده و میلیونی مردم تهران، در حمایت از بازرگان اجازه هر گونه فرصت‌طلبی را از این افراد می‌گرفت.

در درگیری‌هایی که بین تظاهرکنندگان و نظامیان در میدان ژاله (شهدا) رخ داد، خبرنگار لس‌آنجلس تایمز تیر خورد و کشته شد.